

Aan:
Beleidsondersteunend medewerker Veiligheid | Team VTH | Gemeente Altena
.....@gemeentealtena.nl

Afzender:
Historicus bij Bodac B.V.
Telefoon: +31735431010
....@bodac.nl

Betreft: Memo Historisch Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten (OO) te Kurenpolder - Hank

Datum: 13 mei 2022

Beste,

In opdracht van de Gemeente Altena voert Bodac B.V. een historisch onderzoek conflictperiode 'H1067 BOO Gemeente Altena' uit. De gemeente heeft plannen op korte termijn bodemroerende werkzaamheden uit te voeren in/nabij de Kurenpolder te Hank. De Kurenpolder valt onder deelgebied 4 (Dussen, Made en Drimmelen, Hooge -en Lage Zwaluwe) van voornoemd gemeentedeckend historisch vooronderzoek. Dit deelgebied wordt momenteel door Bodac B.V. onderzocht. Diverse bronnen en data dienen nog te worden geraadpleegd en geëvalueerd. In deze MEMO wordt derhalve een inschatting c.q. voorlopige conclusie gegeven met de informatie die wij tot nu toe voorhanden hebben. De bevindingen uit dit document dienen daarom met nadruk niet als 'bindend' en slechts als 'richtinggevend' te worden opgevat. Op basis van het lopende onderzoek kan nieuwe informatie aan de orde komen en/of kunnen andere conclusies worden getrokken. In onderstaande *Figuur 1* wordt de Kurenpolder (bij benadering) weergegeven.

Figuur 1: Onderzoeksgebied (bij benadering) Kurenpolder – Hank.

Voorlopige Conclusie 'conflictperiode'

Voor deze voorlopige conclusie 'conflictperiode' zijn literatuur-bronnen, EOD-meldingen, historische luchtfoto's en de operationele gegevens van de Britse 2nd Tactical Air Force

Bodac B.V.

Postbus 12 * 5480 AA Schijndel * Tijdelijk bezoekadres: Het Zuiderkruis 37, 5215 MV 's-Hertogenbosch *
T. +31(0)73 543 10 10 * F. +31(0)73 549 83 60 * info@bodac.nl * K.v.K. Den Bosch 17138633
IBAN NL46INGB0684929481 * BIC INGBNL2A * BTW nr. NL810272763B01

ISO 9001
ISO 14001
VCA **
CS-VROO/CS-000
BRL 4000

geraadpleegd. Uit dit bronnenbestand blijkt dat de Kurenpolder langdurig en intensief betrokken is geweest bij oorlogshandelingen met:

- ✓ Geschutmunitie ((pantser)brisantgranaten 57 mm, 7,5 cm, 17 pdr, 76 mm, 8 cm, 25 pdr, 10,5 cm, 5,5 inch).
Horizontale afbakening: het volledige onderzoeksgebied. Grotere kalibers geschutmunitie worden vooral verwacht in het zuidelijke en oostelijke deel van het onderzoeksgebied. Zie *Bijlage* voor een luchtfoto waarop een grote hoeveelheid kraters van geschutmunitie zichtbaar is.
Verticale afbakening: maximale indicatieve diepteligging van het grootste te verwachten kaliber (5,5 inch) in kleigrond bedraagt: 1.75 m¹ – maaiveld.
- ✓ (geschut)Stellingen: Aan de oostelijke rand (nabij Keizersveer) van het gebied zijn op de luchtfoto's enkele (vermoedelijk Duitse) stellingen zichtbaar. Deze zijn groen gearceerd in bijgevoegde luchtfotokaart in *Bijlage*.
Horizontale afbakening: 10 meter rondom de locaties van deze stellingen. Afhankelijk van de locaties van de geplande bodemroeringen in samenhang met additionele –nog te raadplegen – informatie zal een locatie-specifieke inschatting gemaakt moeten worden.
Verticale afbakening: maximale indicatie diepteligging tot 1.5 m¹ – maaiveld.
- ✓ RP-3 Luchtdoelraketten: Op 28 oktober 1944 zijn – vermoedelijk – diverse RP-3 raketten in het zuidoosten van de Kurenpolder terecht gekomen als gevolg van een 2nd TAF aanval. Nader onderzoek (luchtfotoanalyse en aanvullend bronmateriaal) moet uitwijzen hoeveel stuks in het gebied terecht zijn gekomen. Een horizontale en verticale afbakening kan op dit moment nog niet gegeven worden.
- ✓ Mijnevelden: Uit documentatie blijkt dat er ten minste drie mijnevelden binnen de vastgestelde contouren van de Kurenpolder hebben gelegen. Bodac B.V. heeft de ruimingsrapporten van deze mijnevelden gecontroleerd. In alle velden hebben ruiming plaatsgevonden. Er zijn geen aanwijzingen dat er nog 'vermiste' mijnen aanwezig kunnen zijn.

De Kurenpolder zal op basis van het vooronderzoek conflictperiode als 'verdacht' op het Ontploffbare Oorlogsresten worden aangemerkt. Bovenstaande categorieën/types/kalibers munitie (of een selectie hiervan) kunnen daarbij worden aangetroffen. Een definitieve conclusie, horizontale en verticale afbakening kan echter nog niet worden gegeven.

Voorlopige conclusie 'na-conflictperiode'

Na de oorlog kunnen OO door mogelijke bodemingrepen in de Kurenpolder reeds zijn verwijderd. Op basis van historisch kaartmateriaal en luchtfoto's kan vastgesteld worden, dat binnen de Kurenpolder significante grondroerende werkzaamheden hebben plaatsgevonden. Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog bestond het gebied uit polderland en dijklandschap. Tegenwoordig is de Kurenpolder een recreatiegebied met recreatieplas. Daarnaast is een vakantiepark met diverse voorzieningen aangelegd. Op basis van contra-indicaties kan derhalve hoogstwaarschijnlijk een deel van de 'verdachte'

Bodac B.V.

Postbus 12 * 5480 AA Schijndel * Tijdelijk bezoekadres: Het Zuiderkruis 37, 5215 MV 's-Hertogenbosch *
T. +31(0)73 543 10 10 * F. +31(0)73 549 83 60 * info@bodac.nl * K.v.K. Den Bosch 17138633
IBAN NL46INGB0684929481 * BIC INGBNL2A * BTW nr. NL810272763B01

ISO 9001
ISO 14001
VCA **
CS-VROO/CS-000
BRL 4000

afbakening worden weggenomen. Met name de recreatieplas is vermoedelijk dermate diep uitgebaggerd dat de kans op OO mogelijk nihil is. Om een steekhoudende conclusie na-conflictperiode te kunnen opstellen is echter meer informatie en data omtrent naoorlogse bodemroeringen vereist – vanzelfsprekend in combinatie met een solide conclusie historisch vooronderzoek 'conflictperiode'.

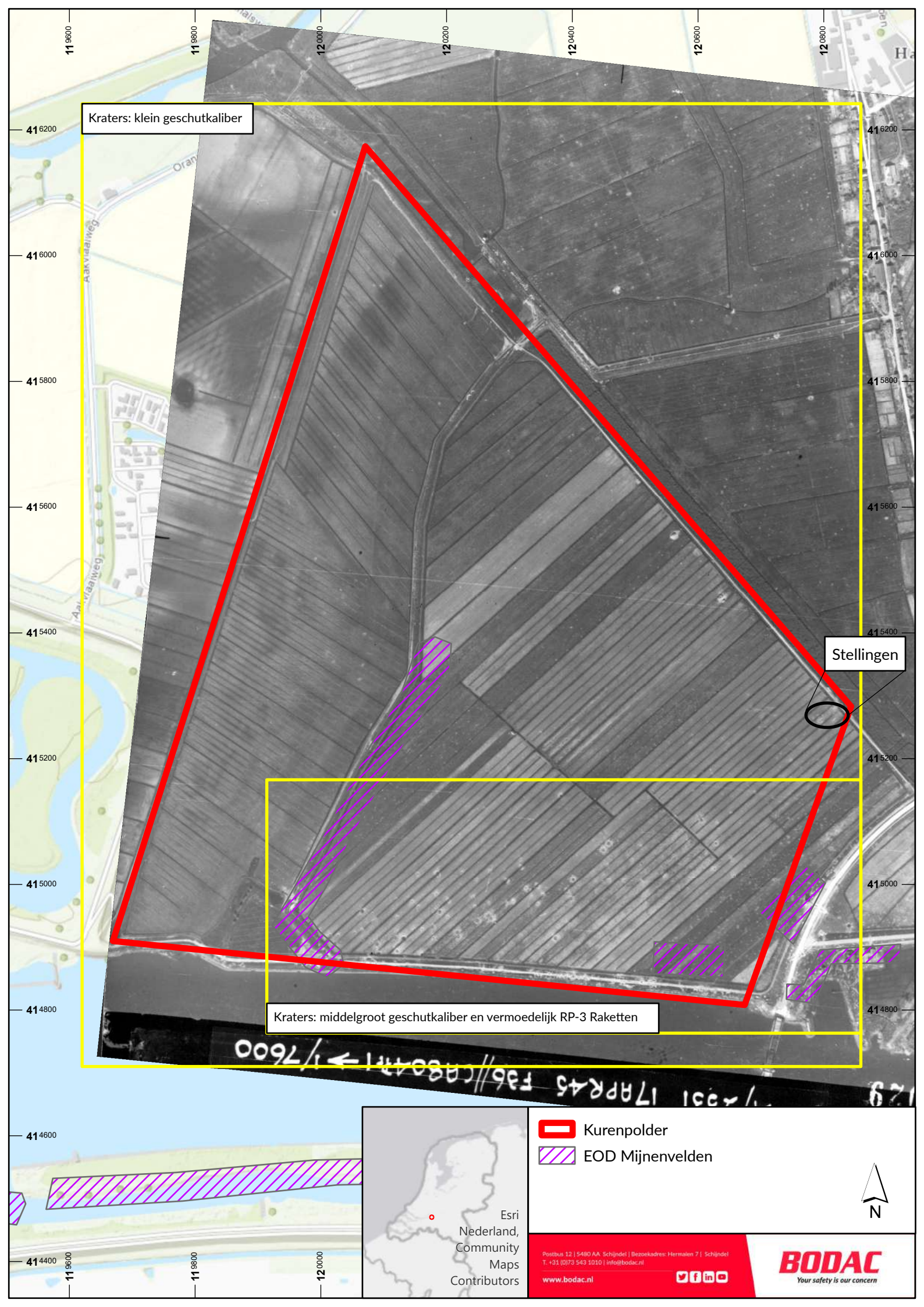
Advies en vervolgstappen

Bodac B.V. adviseert de Gemeente Altena bij de geplande bodemingrepen in en nabij de Kurenpolder rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten. Het gemeentedeekkend historisch vooronderzoek wordt momenteel uitgevoerd. Definitieve conclusies en aanbevelingen aangaande dit gebied kunnen derhalve nog niet worden gegeven. Daarnaast zijn de geplande grondroerende werkzaamheden (d.w.z. specifieke horizontale en verticale contouren) nog niet bekend (tenminste bij Bodac B.V.). Mocht hieromtrent meer informatie voorhanden komen, kan er wellicht een nieuwe toegespitste risico-inschatting gemaakt worden. Op basis van de raadpleging van het voornoemde bronnenbestand kwalificeert Bodac B.V. het aangemerkte gebied – de Kurenpolder – als 'verdacht' op het mogelijk aantreffen van OO.

Bodac B.V.

Postbus 12 * 5480 AA Schijndel * Tijdelijk bezoekadres: Het Zuiderkruis 37, 5215 MV 's-Hertogenbosch *
T. +31(0)73 543 10 10 * F. +31(0)73 549 83 60 * info@bodac.nl * K.v.K. Den Bosch 17138633
IBAN NL46INGB0684929481 * BIC INGBNL2A * BTW nr. NL810272763B01

ISO 9001
ISO 14001
VCA **
CS-VROO/CS-OOO
BRL 4000

Kraters: klein geschutkaliber

Stellingen

Kraters: middelgroot geschutkaliber en vermoedelijk RP-3 Raketten

 Kurenpolder

 EOD Mijnevelden

Esri
Nederland,
Community
Maps
Contributors

Postbus 12 | 5480 AA, Schijndel | Bezoekadres: Hermalen 7 | Schijndel
T. +31 (0)73 543 1010 | info@bodac.nl
www.bodac.nl

BODAC
Your safety is our concern